

Ny mätdata: Sverige sämre än Norge och Finland på insamlingskvalitet – kostnaden uppgår till hundratals miljoner

Svensk Plaståtervinning har tagit emot, analyserat och sorterat plastförpackningar från Sverige, Norge och Finland. Mätningar genomförda sedan 2024 visar att det svenska materialet håller lägst kvalitet – och att trenden går åt fel håll. Med kvalitet avses andelen faktiska plastförpackningar i det insamlade materialet. Felsorterat material kostar det svenska systemet – det vill säga svenska producenter, och i slutändan konsumenterna – ca 400 miljoner kronor per år mer än om det svenska materialet höll samma kvalitet som det norska och finska.

– Mer än en tredjedel av det vi får in är inte plastförpackningar. Det är stora mängder videoband och leksaker som sorterats fel, men även batterier, papper, matrester och annat avfall, säger Mattias Philipsson, vd på Svensk Plaståtervinning.

Material från Norge och Finland innehåller i genomsnitt 16 procent mer plastförpackningar än motsvarande svenska volymer. Trenden går dessutom åt fel håll: sedan 2024 har andelen plastförpackningar i det svenska materialet gått ner 5 procentenheter.

Jämförelsen görs med samma metodik och under likvärdiga förhållanden för alla tre länder. Merkostnaden på drygt 400 miljoner kronor baseras på Svensk Plaståtervinnings egna plockanalyser av inkommande material och beräknas som skillnaden i hanteringskostnad per ton rena plastförpackningar mellan det svenska materialets renhetsnivå och den norsk-finska nivån, multiplicerat med den faktiska volymen.

Kostnaderna avser insamling, transport, balning, sortering och slutbehandling, det vill säga alla kostnader i värdekedjan. Det felsorterade materialet går igenom alla processer, men slutar oftast med förbränning.

Sverige saknar de kvalitetskrav som grannländerna har

Just nu pågår utbyggnaden av fastighetsnära insamling (FNI) i Sverige – ett av världens mest avancerade och kostsamma insamlingsystem, finansierat av producenterna, med kommunerna som ansvariga utförare. Ungefär hälften av landets kommuner har hittills infört systemet.

Till skillnad från Norge, Finland och andra europeiska länder saknar Sverige nationella kvalitetskrav för insamlingen. I dessa länder är kvalitetskraven kopplade till ersättningen: i Finland och Norge utgår ingen ersättning alls till kommuner som inte uppfyller uppsatta minimikrav. Det skapar tydliga ekonomiska incitament att arbeta systematiskt med kvaliteten.

– Ett cirkulärt system är aldrig starkare än sin svagaste länk. När svenska producenter finansierar ett av världens mest avancerade insamlingssystem är det rimligt att också ställa tydliga kvalitetskrav på insamlingen. Sverige bör minst nå samma nivå som våra europeiska grannländer, säger Mattias Philipsson.

Nationella kvalitetskrav i PPWR-genomförandet

Regeringen och berörda myndigheter arbetar med att genomföra EU:s nya förpackningsförordning (PPWR) i svensk lagstiftning. Svensk Plaståtervinning anser att processen bör inkludera bindande nationella kvalitetskrav för insamlade plastförpackningar – i linje med vad Norge, Finland och andra europeiska länder redan tillämpar.

Kommunerna har rådighet över insamlingen och möjlighet att påverka hushållens beteende. Det handlar om information till invånarna, rutiner vid insamlingen och uppföljning på lokal nivå. Det är där kvaliteten avgörs, och det är där förbättringspotentialen är som störst.

Förbättringar i insamlingsledet skulle minska samhällskostnaderna, öka återvinningen och stärka den cirkulära ekonomin.

För mer information kontakta:

Mattias Philipsson, vd på Svensk Plaståtervinning
0703-80 82 76
mattias.philipsson@svenskplastatervinning.se

Svensk Plaståtervinning i Motala AB är icke-vinstutdelande och erbjuder avancerad sortering och högkvalitativ materialåtervinning av plastförpackningar från svenska hushåll. Det görs på uppdrag av producenter av plastförpackningar. Bolaget driver världens största och mest avancerade sorteringsanläggning, Site Zero, och strävar efter att göra alla plastförpackningar till en del av den cirkulära ekonomin. Svensk Plaståtervinning har ett 100-tal anställda och huvudkontor i Motala.

Mer på svenskplastatervinning.se